

Representantforslag 47 S

(2012–2013)

fra stortingsrepresentantene Robert Eriksson, Vigdis Giltun og Laila Marie Reiertsen

Dokument 8:47 S (2012–2013)

Representantforslag fra Robert Eriksson, Vigdis Giltun og Laila Marie Reiertsen om at løpende alderspensjoner reguleres i takt med lønnsutviklingen

Til Stortinget

Bakgrunn

«Folketrygden skal være bærebjelken i det framtidige velferdssamfunnet. Det fordrer at pensjonssystemet er økonomisk bærekraftig over tid».

Slik uttrykte regjeringen det i grunnlaget for pensjonsreformen i St.meld. nr. 12 (2004–2005) Pensjonsreform – trygghet for pensjonene. Pensjonsreformen ble innført av regjeringen Stoltenberg fra 2011. Hensikten var å spare penger og sikre et bærekraftig pensjonssystem. Innsparingene var beregnet som følger i stortingsmeldingen, med referanse til Pensjonskomisjonens innstilling, NOU 2004:1 Modernisert folketrygd:

«Samlet sett har Pensjonskomisjonen anslått at forslaget til modernisert folketrygd vil kunne medføre en reduksjon i utgiftene til alderspensjon i 2050 målt som andel av BNP for Fastlands-Norge på om lag 20 pst. sammenliknet med å videreføre dagens system.»

En reduksjon i utgiftene på 20 pst. må bety at ytelsene vil bli redusert, og at det vil bli «kuttet» i alderspensjonene. På spørsmål fra stortingsrepresentant Robert Eriksson i Stortinget 16. januar 2013 om fremtidige kutt i pensjoner, svarte statsminister Jens Stoltenberg blant annet følgende:

«... men for noen grupper vil de altså vokse litt mindre mer. Men å få litt mindre mer er ikke kutt, det er å få litt mindre mer».

I beregninger Kommunal Landspensjonskasse (KLP) utførte for Fremskrittspartiet i 2009 fremkommer det at en person, født i 1963, med opptjent årlig pensjon på om lag 212 000 kroner ved uttak 67 år og årlig pensjon på om lag 155 400 kroner ved uttak 62 år, vil tape henholdsvis om lag 184 000 og 253 700 kroner i utbetalingstiden på grunn av de nye reguleringsprinsippene. Det forutsettes da at vedkommende lever til hun/han er 82 år. Beregningene bygger på kroneverdien i 2009.

Pensjonsreformens viktigste innretninger, som sørger for innstrammingene i systemet, er levealdersjustering og indeksering.

I 2011 innførte stortingsflertallet, med representantene fra henholdsvis Arbeiderpartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre, en modernisert folketrygd, en reform av alderspensjonen i folketrygden. I 2005 inn gikk disse partiene et pensjonsforlik der det blant annet het:

«Etter at pensjonsreformen er trådt i kraft justeres løpende pensjoner i folketrygden med et gjennomsnitt av lønns- og prisveksten».

I Ot.prp. nr. 37 (2008–2009) fulgte regjeringen Stoltenberg opp dette forliket og foreslo at pensjoner under utbetaling skulle reguleres med lønnsveksten og deretter fratrekkes 0,75 pst.:

«Størrelsen på faktoren er fastsatt ut fra at reguleringen over tid forventes å gi om lag samme resultat som regulering med gjennomsnittet av lønns- og prisveksten. Denne løsningen sikrer en stabil utvikling i inntektene for pensjonistene sammenliknet med inn-

tektene for yrkesaktive. I tillegg bidrar løsningen til et mer konsistent og bærekraftig pensjonssystem».

Regjeringens forslag ble sendt på høring, og en rekke organisasjoner hadde motforestillinger mot forslaget som ville gi pensjonistene en dårligere utvikling i sine inntekter enn lønsmottakere og redusere deres kjøpekraft i stadig økende grad i forhold til yrkesaktive. Akademikerne svarte blant annet følgende:

«... departementets forslag må suppleres med en bestemmelse som sikrer at løpende pensjoner ikke reguleres lavere enn prisveksten i de år hvor den nominelle lønnsveksten er mindre enn 0,75 % over prisveksten. Det er viktig at realverdien av pensjoner ikke svekkes».

Regjeringens forslag ble vedtatt av samtlige partier i Stortinget bortsett fra Fremskrittspartiet.

En pressemelding fra Pensjonistforbundet 27. februar 2008 slo fast at forbundets opprop, som krevde at pensjonene skal følge lønnsutviklingen, fikk 90 000 underskrifter. Forslagsstillerne opplever daglig henvendelser fra pensjonister som er opprørt over det tap av kjøpekraft som pensjonister vil påføres over tid, sammenlignet med lønsmottakere, på grunn av den årlige underreguleringen på 0,75 pst. I realiteten er underreguleringen høyere på grunn av beregningsmåten. I 2011 var underreguleringen på 0,79 pst. og i 2012 på 0,78 pst.

Garantipensjonene, som tilsvarer de tidligere minstepensjonene, skal ikke underreguleres. Dette vil, over tid, føre til at inntektpensjonen årlig vil nærme seg garantipensjonsnivået stadig mer.

Fra 2012 ble det også innført et nytt skattesystem for pensjonister, som vil gi pensjonister med relativt høye pensjoner betydelig økt skatt. Begrunnelsen for dette var å benytte den økte inntekten for staten til å redusere skatten for dem med lavere pensjoner, en omfordeling forslagsstillerne og Fremskrittspartiets stortingsgruppe er imot. Redusert skatt for personer med lave pensjoner er et godt tiltak, men det skal ikke

betales av andre pensjonister. Da stortingsflertallet samtidig hevet trygdeavgiften for alle pensjonister fra 3 til 4,7 pst., vil alle forstå at det samlede bildet av pensjonisters økonomiske situasjon blir ganske dystert.

Løpende pensjonsytelser reguleres hvert år pr. 1. mai. Tidligere ble reguleringen foretatt gjennom trygdeoppgjøret i Stortinget ved at grunnbeløpet i folketrygden (G) ble regulert i takt med lønnsutviklingen, basert på beregninger fra det tekniske beregningsutvalget. Fra 2011 er det regjeringen som fatter vedtak om den årlige reguleringen etter et slags samråd med noen av pensjonistenes organisasjoner. Stortinget har altså ikke lenger noen innflytelse på utviklingen av løpende pensjoner eller folketrygdens grunnbeløp.

Forslagsstillerne mener det er uakseptabelt at folkets representanter ikke skal ha innflytelse på pensjonenes utvikling og ønsker at trygdeoppgjøret skal gjeninnføres i Stortinget. Forslagsstillerne aksepterer heller ikke at pensjonister skal ha en betydelig dårligere utvikling av sine inntekter enn lønsmottakere og tape kjøpekraft hvert år på grunn av underreguleringen på 0,75 pst.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

forslag:

I

Stortinget ber regjeringen legge frem forslag om å tilbakeføre det årlige trygdeoppgjøret til behandling i Stortinget slik det var før 2011.

II

Stortinget ber regjeringen legge frem forslag om å fjerne underreguleringen på 0,75 pst. av løpende pensjoner.

20. mars 2013